

Asia: VN/21868/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi alueellisen opintolainahyvityksen kokeilusta sekä tuloverolain 92 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan näkemykset esityksen tavoitteista ja vaikutuksista

-

2. Lausunnonantajan näkemykset lakiehdotuksista ja säännöskohtaisista perusteluista

-

3. Lausunnonantajan yleiskommentit esityksestä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki alueellisen opintolainahyvityksen kokeilusta sekä muutettavaksi väliaikaisesti tuloverolakia. Alueellisen opintolainahyvityksen kokeilu toteutettaisiin vuosina 2023–2026. Kokeilun tarkoituksena on saada tietoa alueellisen opintolainahyvityksen vaikutuksista esityksen mukaisen kokeilun alueen työvoiman saatavuuteen ja elinvoimaisuuteen. Kokeilu toteutettaisiin Pohjois- ja Itä-Suomessa kokeilun alueella, joka kattaa 25 kuntaa.

On vaikeaa nähdä, miten esityksellä voitaisiin päästä edellä mainittuihin tavoitteisiin. Verrattuna esimerkiksi pääkaupunkiseutuun, on kokeilun alueella jo valmiiksi merkittävästi edullisemmat elin- ja asumiskustannukset eli siten pelkästään taloudellinen kannuste muuttaa kokeilun alueelle on ikään kuin jo olemassa. Esitys edellyttää kokeilun alueella asumista, mutta ei siellä työskentelyä eli tavoitteena on houkutella veronmaksajia kokeilun alueelle. Käytännössä tavoitteena on siis siirtää verotuloja esimerkiksi kaupungeista kokeilun alueelle.

Esityksellä pyritään työvoimapulaan vedoten houkuttelemaan valmistuneita muuttamaan pois alueilta, jossa myös on jo nyt merkittävä työvoimapula, jonka ennustetaan tulevina vuosina vielä pahenevan entisestään. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on myös erittäin suuri tarve esityksen perusteluissa mainituille sosiaali- ja terveydenhuollon ja opetusalan työntekijöille. Ei ole millään tavalla perusteltua tehdä kokeilua, joka voi kurjistaa pääkaupunkiseudun työntekijäpulaa entisestään. Tätä esitystä parempi ratkaisu työvoimapulaan olisikin esimerkiksi merkittävä koulutuspaikkojen lisääminen työvoimapula-aloille.

Esitys on myös kuntalaisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta ongelmallinen. Toteutuessaan se muodostaisi selkeän ja tietoisin poikkeuksen suomalaisten yhdenvertaiseen kohteluun. Tällaiselle poikkeukselle tulisi aina olla erittäin vahvat perustelut, mutta tässä esityksessä sellaisia perusteluita ei ole esitetty. Ei ole millään tavalla perusteltua tällaisilla kannustimilla asettaa valmistuneita eriarvoiseen asemaan sen perusteella, mihin kuntaan he päättävät asettua asumaan.

Näillä perusteluilla kokeilua alueellisesta opintolainahyvityksestä ei tule toteuttaa.

Pennanen Sari-Anna
Vantaan kaupunki